

ZAHRADY NA HRADEBNÍCH PARKÁNECH

2010–2011

Veřejnosti přístupné zahrady na hradebních parkánech byly obnoveny v roce 2011 za podpory Evropské unie. Nacházejí se za zadními křídly univerzitních budov v Křížkovské ulici č. 8–14. Jejich pravá část se rozkládá za bývalou rezidencí probošta olomoucké kapituly, dnes budovou rektorátu Palackého univerzity. Střední část zahrad je situována za budovu Filozofické fakulty. Na místě jejího průčelního křídla stával až do roku 1792 kostel sv. Petra, na místě zadního křídla při hradebách minoritský klášter s kostelem sv. Jakuba, po zrušení v roce 1784 upravený na Zemskou nemocnici. V letech 1900–1902 zde bylo postaveno Elisabethinum, německý ženský učitelský ústav a vyšší dívčí škola s penzionátem. Škola, později přejmenovaná na Komenium, byla pro obnovenou univerzitu upravena v roce 1946. Levá část parkánových zahrad se nalézá za dvěma bývalými kanovnickými rezidencemi.

Hradební parkány byly významnou součástí městských fortifikací, a nemohly být proto zastavovány. V případě ohrožení města byly obsazovány vojskem a městskou střeleckou gardou. Směrem do města byly vymezeny zadními křídly rezidencí kapituly a budovou minoritského kláštera. V dobách míru získávaly plochy hradebních parkánů zahradní, nebo parkovou úpravu s drobnými stav-

bami altánků, sochařskou výzdobou a kašnami. Velká užitková kapitulní zahrada byla za hradebami na předměstí.

Příležitostně vzniklé parkánové zahrady neměly jednotnou úpravu a byly podřizovány vkusu a potřebám v rezidencích se často střídajících kanovníků. Souvisela s nimi obvykle parková úprava nádvoří. Naposledy byla Olomouc a parkánové zahrady ohroženy v roce 1758, při obléhání města Prusy. V 19. století, po poklesu významu pevnosti, byly pak zahrady kanovníky využívány již nepřetržitě, a to až do počátku padesátých let 20. století.

Revitalizace v pravé a střední části univerzitních zahrad je koncipována jako ideální barokní reminiscence, levá část byla obnovena v renesančním slohu. Slouží rovněž pro výuku, vědecké konference a příležitostné koncerty. V zahradě za hlavní budovou Filozofické fakulty jsou rozmístěny čtyři informační pylony. Zpřístupněn je také přilehlý Jakubský výpad, průchod z bývalého Předhradí přes hradební zahrady do Bezručových sadů a odtud směrem k tržnici, ke Korunní pevnůstce nebo do univerzitního kampusu, tvořeného studentskými kolejemi, menzou a budovami Přírodovědecké a Právnické fakulty. Obdobně jako tyto kanovnické zahrady je univerzitou zpřístupněno i nádvoří a parkán v bývalém jezuitském konviktu.

257

